

març d'aquell any esclatà el *Motín de Aranjuez* que portà com a conseqüència la caiguda i presó del privat i la renúncia de Carles IV a favor del seu fill Ferran VII i al cap de poc el descontent popular es donà, com tantes vegades, generosament el dia *Dos de Mayo* en el parc d'artilleria de Madrid, quan uns oficials apoiats pel poble sacrificaren les seves vides, senyalant el començ de la resistència armada davant de l'invasor, que, llevant-se la careta, la reprimeix amb crueltat i sadisme. Goya plasmà en uns impresionants aigües-forts tota la grandesa d'aquella epopeia.

La nova es propagà pels quatre punts cardinals i aviat l'aixecament fou general en tot el país que, mancat de tot l'aparell i fins estructures governamentals, organitzà juntes locals, corregimentals i regionals que donaren, ben aviat, mostres d'una vigoria i empenta bèliques extraordinàries.

* * *

Tal com diguérem, els objectius del Cos d'Exèrcit francès que havia entrat per Catalunya sota el comanament de Duhesme foren assolits ben de pressa. Fou un joc de poques taules, és a dir de poques hores. La consigna donada a Duhesme era de mantenir-se, costés el que costés, en la ciutat de Barcelona i, no cal dir, en la fortalesa de Montjuïc i en la Ciutadella emplaçada aquesta, on hi ha el Parc actualment. Per mantenir-se a Barcelona calia a Duhesme assegurar les vies d'aprovisionament que lligaven la ciutat amb França. Per assolir aquest segon objectiu tenia dos mitjans: Mantenir permeable la carretera que, si fa o no fa, seguia el mateix curs que l'actual, bifurcant-se prop de Massanet de la Selva amb una branca que es desviava cap a la Maresma i l'altre cap a l'interior, seguint la depressió del litoral i amb un itinerari proper i paral·lel al de la línia del ferrocarril que des de l'entroncament de l'Empalme es dirigeix cap a Barcelona passant per Hostalric i Granollers. L'altre mitjà era la via del mar que asseguraven una gran quantitat de naus dedicades al cabotatge entre els pobles de la Marina i els ports del Roselló i la Provença.

* * *

A primers de juny del 1808 Girona s'aixecà en contra dels francesos com ho feren o ja ho havien fet tots els pobles, viles i ciutats catalanas, menys Figueres i Barcelona on hi havia fortes guarnicions, d'uns cinc mil homes i, tretze mil homes, comanades per Reille i Duhesme, respectivament. Tot seguit es considerà la necessitat de millorar els mitjans defensius de les places fortes de Girona, Roses i Hostalric, guarnides per militars professionals i uns contingents reduïts de tropes de l'exèrcit regular. El somatent, que les pragmàtiques reials, ordenades per Felip V, havien reduït a la impotència fou rejuenit, car s'aixecà la prohibició que pesava sobre el català del no ús de